

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و سنجش مهارت

دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

استاندارد آموزش شغل

کمک مثبت کار چوب

گروه شغلی

صنایع چوب

کد ملی آموزش شغل

۷	۳	۱	۷	۲	۰	۱	۹	۰	۳	۱	۰	۰	۰	۱
ISCO-08				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی			نسخه

تاریخ تدوین استاندارد: ۱۴۰۰/۶/۹

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب استاندارد : دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل : ۷۳۱۷۲۰۱۹۰۳۱۰۰۰۱

اعضاء کارگروه برنامه‌ریزی درسی : صنایع چوب					
ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تخصصی	شغل و سمت	سابقه کار
۱	مهدی معصومی	کارشناسی	هنر اسلامی گرایش چوب	مربی	۲۴ سال
۲	منصور ایزد پور	کارشناسی	مدیریت صنعتی	مربی	۲۴ سال
۳	مهدی ایران پور	کارشناسی ارشد	مهندسی پلیمر	معاون و مسئول آموزش مرکز	۱۴ سال
۴	رامک فرح آبادی	کارشناسی ارشد	صنایع چوب	دبیر کارگروه برنامه‌ریزی درسی صنایع چوب	۲۷ سال

کلیه حقوق مادی و معنوی این استاندارد متعلق به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور بوده و هرگونه سوء استفاده مادی و معنوی از آن موجب پیگرد قانونی است.

آدرس: دفتر پژوهش، طرح و برنامه‌ریزی درسی
تهران، خیابان آزادی، نبش خیابان خوش جنوبی، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور
دورنگار ۶۶۵۸۳۶۵۸
تلفن ۶۶۵۸۳۶۲۸
آدرس الکترونیکی : rpc@irantvto.ir

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی‌ها و توانمندی‌های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه‌ای نیز گفته می‌شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی‌های موجود در استاندارد شغل.

نام یک شغل :

به مجموعه‌ای از وظایف و توانمندی‌های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می‌رود اطلاق می‌شود.

شرح شغل :

بیانیه‌ای شامل مهم‌ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی، مسئولیت‌ها، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل.

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی.

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی‌ها و توانایی‌هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می‌رود.

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می‌گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود. (مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می‌آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی‌گردد).

ارزشیابی :

فرآیند جمع‌آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر، که شامل سه بخش عملی، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود.

صلاحیت حرفه‌ای مربیان :

حداقل توانمندی‌های آموزشی و حرفه‌ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می‌رود.

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط‌ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد.

دانش :

حداقل مجموعه‌ای از معلومات نظری و توانمندی‌های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی که می‌تواند شامل علوم پایه (ریاضی، فیزیک، شیمی، زیست‌شناسی)، تکنولوژی و زبان فنی باشد.

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی. معمولاً به مهارت‌های عملی ارجاع می‌شود.

نگرش :

مجموعه‌ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت‌های غیر فنی و اخلاق حرفه‌ای می‌باشد.

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می‌شود.

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل:	
کمک مثبت کار چوب	
شرح استاندارد آموزش شغل :	
کمک مثبت کار چوب یکی از شغل های حوزه صنایع چوب می باشد که شامل شایستگی های انتخاب چوب مناسب بر اساس طرح مثبت، انتخاب طرح مناسب بر اساس طرح مثبت، پیاده سازی طرح مثبت، انتخاب ابزار مناسب، مثبت کاری کم برجسته یا رولیف، مثبت کاری نیم برجسته، سنباده زنی، پرداخت نهایی است و با مشاغل صنایع دستی و نمایشگاه ها و فروشگاه های صنایع دستی ارتباط دارد.	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره متوسطه اول (پایان دوره راهنمایی) حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت کامل جسمی و ذهنی مهارت های پیش نیاز : ندارد	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۱۰۰ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۱۶ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۸۴ ساعت
- زمان کارورزی	: ۰ ساعت
- زمان پروژه	: ۰ ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی : ۲۵٪	
- عملی : ۶۵٪	
- اخلاق حرفه ای : ۱۰٪	
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
لیسانس صنایع دستی یا صنایع چوب با دو سال سابقه مرتبط فوق دیپلم صنایع دستی و صنایع چوب با ۴ سال سابقه مرتبط دیپلم با داشتن کارت صنعتگری سازمان صنایع دستی	

* تعریف دقیق استاندارد(اصطلاحی) :

منبت چوب بر اساس نقشه و طرح که اکثراً اسلیمی و ختایی و فرنگی می باشد با ابزار ساده مانند مغار یا قلم یا چاقو بر روی چوب کنده کاری می شود و نقوش بصورت برجسته درآمده که از زیبایی خاصی برخوردار می باشند. منبت هنری است که در آن حکاکی و کنده کاری روی چوب بر اساس نقشه و طرح انجام می شود. شغل کمک منبت کار در کارگاه های کوچک و متوسط همکاری لازم را با منبت کار دستی در جهت تولید محصولات منبت کاری شده اعمال می نماید.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد(اصطلاحات مشابه جهانی) :

Wood carver Assistant

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

مشبک کار چوب

معرق منبت کار

منبت مشبک کار

سازنده احجام چوبی

کنده کار روی چوب

معرق کار چوب

منبت کار درجه ۱

منبت کار دستی

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع .....

ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع .....

ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع .....

د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل

- شایستگی

ردیف	عناوین	ساعت آموزش		
		نظری	عملی	جمع
۱	انتخاب چوب مناسب بر اساس طرح مثبت	۲	۳	۵
۲	انتخاب طرح مناسب بر اساس طرح مثبت	۴	۱۶	۲۰
۳	پیاده سازی طرح مثبت	۱	۴	۵
۴	انتخاب ابزار مناسب	۲	۸	۱۰
۵	منبت کاری کم برجسته یا رولیف	۲	۱۸	۲۰
۶	منبت کاری نیم برجسته	۲	۱۸	۲۰
۷	سنباده زنی منبت	۲	۸	۱۰
۸	پرداخت نهایی منبت	۱	۹	۱۰
	جمع ساعات	۱۶	۸۴	۱۰۰

	زمان آموزش			عنوان : انتخاب چوب مناسب بر اساس طرح مثبت
	جمع	عملی	نظری	
	۵	۳	۲	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع چوب وسایل حفاظت و ایمنی فردی				دانش :
				- انواع چوب
				- خواص فیزیکی چوب
				- رنگ چوب
				- نقش چوب
				مهارت :
				- تشخیص عیوب چوب
				- انتخاب چوب سالم و بدون عیب بر اساس طرح مثبت
				نگرش :
				- دقت در کار
			- رعایت اخلاق حرفه‌ای	
			- انتخاب چوب مرغوب	
			ایمنی و بهداشت :	
			- استفاده از وسایل حفاظت و ایمنی فردی	
			- استفاده از تهویه در انبار چوب	
			توجهات زیست محیطی :	
			- جلوگیری از آلودگی محیط زیست	

	زمان آموزش			عنوان : انتخاب طرح مناسب بر اساس طرح مثبت
	جمع	عملی	نظری	
	۲۰	۱۶	۴	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
مداد				دانش :
کاغذ				- انواع طرح مانند گل و مرغ، اسلیمی، ختایی، فرنگی
پاک کن				- انواع نقش مانند انتزاعی، هندسی
کاربن				- روشهای انتقال طرح
				مهارت :
				- انتخاب طرح نسبت به نوع مثبت
				- کپی کردن طرح
				- انتقال طرح بوسیله ی کاربن
				نگرش :
				- استفاده از طرح های مناسب
				- رعایت اخلاق حرفه ای
				- دقت در انجام کار
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت تهویه و روشنایی مناسب در کارگاه
				- رعایت فضای مناسب کارگاهی
				توجهات زیست محیطی :
				- جلوگیری از آلودگی محیط زیست

	زمان آموزش			عنوان : پیاده سازی طرح مثبت
	جمع	عملی	نظری	
	۵	۴	۱	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع طرح خط و خوشنویسی				دانش :
مورد نیاز				- انواع طرح خط و خوشنویسی
کاغذ پوستی				- نقوش هندسی
چوب				- روشهای انتقال طرح
چسب فوری				-
چسب چوب				
مغار				مهارت :
				- انتخاب طرح مناسب با نوع مثبت
				- کپی کردن طرح
				- انتقال طرح با کاربن روی چوب
				- انتقال طرح با مغار روی چوب
				نگرش :
				- استفاده از طرح های مناسب
				-دقت در انجام کار
				-رعایت اخلاق حرفه ای
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت تهویه و روشنایی مناسب در کارگاه
				- رعایت فضای مناسب کارگاهی
				توجهات زیست محیطی :
				- جلوگیری از آلودگی محیط زیست
				-

	زمان آموزش			عنوان : انتخاب ابزار مناسب
	جمع	عملی	نظری	
	۱۰	۸	۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع مغار				دانش :
دستگاه سنگ سنباده				- انواع ابزار مثبت کاری
سنگ نفت				- انواع ابزار پرداخت
سنباده پوستاب				- دستگاه سنگ سنباده
				- روش تیز کردن ابزار
				مهارت :
				- انتخاب ابزار متناسب با طرح
				- تیز کردن مغار با سنگ سنباده
				- تیز کردن مغار با سنگ نفت
				- تیز کردن مغار با سنباده پوستاب
				نگرش :
				- دقت در انتخاب ابزار
				- رعایت اخلاق حرفه ای
				- کنترل مرغوب بودن ابزار
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت بهداشت فردی و محیطی در کارگاه
				- مراقبت و نگهداری از ابزار
				توجهات زیست محیطی :
				- جلوگیری از آلودگی محیط زیست
				-

	زمان آموزش			عنوان : منبت کاری کم برجسته یا رولیف
	جمع	عملی	نظری	
	۲۰	۱۸	۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع مغار				دانش :
				- انواع منبت (کم برجسته - نیم برجسته - تمام برجسته)
				- ابزار و وسایل مورد نیاز
				- طرح مناسب منبت کم برجسته
				مهارت :
				- خالی کردن زمینه
				- حالت دادن به طرح
				- انجام یک نمونه منبت گل بصورت کم برجسته
				- انجام یک نمونه منبت هندسی بصورت کم برجسته
				نگرش :
				- معرفی طرح های منبت کم برجسته بویژه منبت آباده
				- رعایت اخلاق حرفه ای
				- دقت در منبت کاری
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت نکات بهداشتی
			- رعایت اصول ارگونومی	
			توجهات زیست محیطی :	
			- جلوگیری از آلودگی محیط زیست	
			-	

	زمان آموزش			عنوان : منبت کاری نیم برجسته
	جمع	عملی	نظری	
	۲۰	۱۸	۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع مغار				دانش :
انواع چوب				- مفهوم منبت کاری نیم برجسته
میز کار				- ابزار و وسایل مورد نیاز
گیره				- طرح مناسب منبت نیم برجسته
				-
				مهارت :
				- خالی کردن زمینه
				- حالت دادن به طرح
				- انجام یک نمونه منبت گل بصورت نیم برجسته
				- انجام یک نمونه منبت برگ بصورت نیم برجسته
				نگرش :
				- دقت در منبت کاری
				- رعایت اخلاق حرفه ای
				- دقت در روش مغار کاری
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت نکات بهداشتی
				- رعایت اصول ارگونومی
				توجهات زیست محیطی :
				- استفاده از چوب های به ظاهر دورریز
				- جلوگیری از آلودگی محیط زیست

	زمان آموزش			عنوان : سنباده زنی مثبت
	جمع	عملی	نظری	
	۱۰	۸	۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
انواع سنباده پارچه ای انواع سنباده پوستاب				دانش :
				- روش های سمباده زنی
				- نواقص کار(ترک،شکستگی،پریدگی و....)
				مهارت :
				- سنباده زنی مثبت های انجام شده
				- رفع نواقص ترک خوردگی،گره،شکستگی
				- سوهان کاری
				- چوبسا کاری
				نگرش :
				- دقت در سنباده زنی
				-رعایت اخلاق حرفه ای
				- سنباده زنی در جهت الیاف چوب
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت نکات بهداشتی
			-رعایت اصول ارگونومی	
			توجهات زیست محیطی :	
			- جلوگیری از آلودگی محیط زیست	
			-	

	زمان آموزش			عنوان : پرداخت کاری مثبت
	جمع	عملی	نظری	
	۱۰	۹	۱	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
لیسه فلزی				دانش :
انواع سنباده				- ابزارهای پرداخت چوب
سیلر				- روش های لیسسه کاری
کیلر				مهارت :
روغن جلا				- لیسسه کاری در جهت الیاف چوب
روغنهای گیاهی				- سنباده کاری در جهت الیاف چوب
				- سیلر کاری - کیلر کاری - روغن جلا
				- روغن های گیاهی
	نگرش :			
	- صرفه جویی در جهت مصرف مواد			
	- رعایت اخلاق حرفه ای			
	- دقت در کار			
	ایمنی و بهداشت :			
	- استفاده از تهویه در محیط کار			
	- رعایت اصول ارگونومی			
	- رعایت نکات بهداشتی			
	توجهات زیست محیطی :			
	- جلوگیری از آلودگی محیط زیست			

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	میز کار	۲,۵*۱,۵	۱۵	
۲	صندلی	دسته دار	۱۵	
۳	دستگاه سنگ سنباده	رومیزی	۱	

توجه :- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود.

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	انواع چوب	طول ۳۰ عرض ۲۰ ضخامت ۲	۳۰ عدد	
۲	سنباده پارچه ای	شماره ۱۰۰	۱ متر	
۳	سنباده پوستاب	شماره ۴۰۰	۳ ورق	
۴	کاغذ	در قطع ۴	۳۰ برگ	
۵	مداد	HB	۱۵ عدد	
۶	کاربن	معمولی	۱۵ برگ	
۷	چسب فوری	معمولی	۱ کیلو	
۸	چسب چوب	معمولی	۱ کیلو	

توجه :- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود.

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	مغار	تخت ۳ عدد و نیمباز ۵ عدد و شفره ۲ عدد	هر نفر ۱۰ عدد	
۲	سوهان	گرد، تخت ، نیم تخت و ..	۱۵	
۳	چوبسآء	گرد، تخت ، نیم تخت و ..	۱۵	
۴	گیره	آهنی	۱۵	
۵	پیچ دستی	فلزی	۱۵	
۶	سنگ نفت	معملی	۳	
۷	روغندان	فلزی	۱	
۸	اره دستی	فلزی	۵	
۹	پرگار	معمولی	۱۵	
۱۰	گونیا	معمولی	۱۵	

توجه :- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود.